

ע"פ 9951/12/15 - בועז ברוך, בעצמו נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

19 ספטמבר 2016

ע"פ 9951-12-15 ברוך נ' מדינת ישראל
לפני כבוד הנשיא אהרן פרקש, סגן נשיא משה דרורי, שופט עודד שחם

המערער	בועז ברוך בעצמו
נגד המשיבה	מדינת ישראל באמצעות עו"ד אשרת שהם מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

פסק דין

1. בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט שמואל הרבסט) הרשיע את המערער, ביום כד אדר תשע"ה (15.3.15), בעבירה של איומים כלפי שכנו, גם בנוכחות שוטרים שבאו לאחר מכן.
2. לאחר מתן הכרעת-הדין, ניתן גזר-דין על-ידי בית-המשפט בהרכב הנ"ל, ביום ח חשוון תשע"ו (21.10.15), והוטלו על המערער עונשים אלה: 60 ימי מאסר על תנאי; קנס בסך 2,000 ₪; התחייבות בסך 3,000 ₪.
3. הערעור הוגש במקורו הן על ההרשעה והן על גזר הדין.
4. בדיון שהתקיים בפנינו, ביום כ סיון תשע"ו (26.6.16), הצהיר המערער - לאחר טיעונים לא קצרים - כי הוא מושך את הערעור על ההרשעה, מודה במעשים שעשה, ומסכים לשוחח עם קצין המבחן, והוא מאמין ומקווה ששירות המבחן ימליץ על אי הרשעה ושל"צ (עמוד 4, שורות 30-32 לפרוטוקול שבפנינו).
5. ב"כ המדינה הודיע כי אינו מתנגד לכך שיינתן תסקיר חדש של שירות המבחן, ואם וכאשר יתקבל, תשקול המדינה את עמדתה (עמ' 5, שורות 2-3 לפרוטוקול שבפנינו).
5. ראוי לציין כי התסקיר הראשון של שירות המבחן מיום יא תשרי תשע"ו (24.9.15), שהוגש לבית-

עמוד 1

המשפט קמא, התייחס לעמדתו של המערער, בעת ההליכים בבית-משפט קמא, שהייתה התנגדות חד משמעית לכל ענישה בעלת אופי שיקומי, ועל כן, לא ניתנה המלצה בעניינו של המערער.

6. בתסקיר השני, שהוגש לאחר הדיון לפנינו, ביום א אלול תשע"ו (4.9.16), התייחס המערער לעבירה המיוחסת לו, ביטא חרטה באשר לדברים שאמר בנוכחות השוטרים, וציין כי מדובר באמירות לא מכובדות, שלא היה צריך לומר.

במהלך השיחה, הדגיש המערער את חששו מפני הרשעה, העלולה לפגוע בעתידו התעסוקתי, בכך שיש סיכון שישלל רישונו כיועץ מס.

שירות המבחן המליץ על אי הרשעה, מאחר שמדובר בעבירה ראשונה ויחידה, קבלת אחריות של המערער, ומניעת פגיעה אפשרית בעתידו המקצועי. כמו כן, הומלץ על של"צ בהיקף של 140 שעות.

7. בתסקיר משלים, מיום י אלול תשע"ו (13.9.16), גובשה תכנית של"צ למערער, שהיא עבודה במסגרת זק"א ירושלים, בעבודות מחשוב וחשבונות וכן סיוע כללי לצוות המקום.

8. בדיון היום, הוצגה עמדת המדינה על-ידי עו"ד אושרת שוהם, מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי). לדבריה, מקרה זה אינו מתאים לאי הרשעה, גם אם המערער הודה, שכן מדובר בשלב מאוחר יותר, לאחר מספר שנות התדיינות. בחצי פה היא אישרה, כי אם תסקיר החדש היה זה שהיה בפני בית-המשפט השלום, בתחילת הדיונים בשנת 2013, לא מן הנמנע שהמדינה הייתה מסכימה לאי הרשעה.

9. המערער עצמו הביע חרטה מלאה ביחס לשני חלקי האיומים, הן כלפי השכן והן בנוכחות השוטרים. הוא שטח בפנינו, בהרחבה, את ההליכים שהיו בבית-המשפט קמא. לדבריו, במספר "תחנות זמן" ניתן היה להגיע להסדר של אי הרשעה. בכל מקרה, הוא מבקש כי תאומץ המלצת שירות המבחן לאי הרשעה ושל"צ. הוא הביע נכונות לבצע את השל"צ בזק"א, ולדבריו, כבר היה במקום ו"סגר איתם".

10. לאחר ששקלנו את מכלול הנתונים בתיק, נראה לנו כי מן הראוי שלא להרשיע את המערער.

11. המערער, יליד 1962, מתפקד באופן נורמטיבי. אין לו עבר פלילי. הוא עובד כעצמאי כחשבונאי ויועץ מס מוסמך.

12. אין מחלוקת, כי יש רקע לא פשוט ליחסים שבין המערער לבין השכן, שכלפיו הופנו האיומים.

13. גם השלב השני של האיומים, בנוכחות השוטרים, היה ב"עידנא דריתחא".

14. אכן, נקודת המוצא הרגילה היא הרשעה והימנעות מהרשעה היא החריג.

15. אולם, הצבר הנתונים בתיק זה מכניסים אותו לחריגים שנקבעו בהלכת כתב (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3), 337 (1997)): העבירה נשוא ההרשעה היא יחסית עבירה הנמצאת בסקלה הנמוכה של המשפט הפלילי, וגם בביצועה לא היו אלמנטים מחמירים (כגון אלימות), ולכן, מדובר בעבירת איומים, בבדידותה. גם הרקע והמניעים לביצוע העבירה, יש בהם כדי להטות את הכף לעבר אי הרשעה, במשולב עם העדר עבר פלילי של הנאשם. בהקשר זה, נתנו דעתנו לכך שלא נסתרה עדות המערער, לפיה היה נתון לקנטור מתמשך מאת המתלונן, ועל-רקע זה ביצע את העבירה שיוחסה לו. במצב זה, יוצא כי אף שתוכן האיומים שהשמיע המערער היה חמור למדי, בראייה כוללת העבירה, בנסיבות ביצועה, נמצאת ברף הנמוך של עבירות מסוג זה. בכך מתקיים היסוד הראשון של הלכת כתב, הדורש כי סוג העבירה יאפשר לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (פסקה 7 לפסק דינה של כב' השופטת דורנר).

16. היסוד השני שנקבע בהלכת כתב הוא, כי הרשעה עלולה לפגוע בשיקומו של הנאשם. במקרה שבפנינו, קיומה של הרשעה חושפת את המערער לסיכון של שלילת רישיונו כיועץ מס, וזאת נוכח הוראת סעיפים 10(ג) ו-10(ד) לחוק הסדרת העיסוק בייצוג על-ידי יועצי מס, תשס"ה-2005. הוראות אלה מופעלות במקרה של הרשעה פלילית. לא נעלם מעינינו, כי שלילת הרישיון מותנית בקביעה שמדובר בעבירה "**שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי, לדעת המועצה, לשמש יועץ מס מייצג**". יוצא, כי אין ודאות שהמערער יפגע פגיעה מקצועית כתוצאה מהרשעה.

עם זאת, אנו סבורים כי בין שני היסודות שבהלכת כתב, מתקיים יחס של כלים שלובים. מקום בו עוצמתו של אחד היסודות גבוהה, ניתן להסתפק בעוצמה מתונה יותר של היסוד האחר.

במקרה שבפנינו, עוצמת היסוד שעניינו חומרת העבירה בנסיבותיה, גבוהה. לכן, די בעצם החשש שמא תהיה תוצאת הדיון במועצה שלילת רישיונו של המערער, ומבחינה זו, עצם הרשעתו של המערער בעבירה פלילית עלולה להביא את עניינו בפני המועצה. הדברים אמורים ביתר שאת, בשים לב לכך שמדובר באדם מבוגר, יחסית, חסר עבר פלילי, אשר זה הוא לו המפגש הראשון עם עולם המשפט הפלילי.

17. יצוין, כי בנסיבות שלפנינו, מעשה העבירה והעושה עומדים גם בתשעת התנאים שנקבעו על-ידי המשנה לנשיא, כב' השופט שלמה לוי (סעיף 1 לחוות-דעתו בפרשת כתב), התומכים אף הם במסקנתנו בדבר אי הרשעה.

18. ראוי לציין, כי מבחינת המסר הציבורי, פסק דיננו מבטל את ההרשעה, וכנגד זאת, מטיל על המערער עונש של 140 שעות של"צ, כמומלץ על-ידי שירות המבחן, במקום מאסר על תנאי - שנקבע בגזר דינו של בית-משפט קמא - שהוא עונש עתידי בלבד.

ראוי שהמערער יישא, בפועל, בתרומה לחברה בביצוע שעות השל"צ הנ"ל, ובכך יביע בית-המשפט את עמדתו.

החברה כי למי שמאיים, גם אם בנסיבות מיוחדות ניתן שלא להרשיעו, עדיין עליו לבצע שעות של"צ בהיקף משמעותי, ובכך לתרום את תרומתו לחברה.

19. בהקשר זה של עונש הרתעתי, לאחר שביטלנו את העונש של מאסר על תנאי, כפועל יוצא מאי הרשעה, ראוי לשמור על ההרתעה, וזאת באופן שבו סכום ההתחייבות הכספית יהיה גבוה יותר, אף בהתחשב במעמדו הכלכלי של המערער, כיועץ מס.

לפיכך, יועמד סכום ההתחייבות על סך 10,000 ₪.

20. ברצוננו להדגיש, כי קבלת הערעור אין משמעותה כי בית-המשפט קמא טעה. בפני בית-המשפט קמא היה מונח תסקיר קודם, שבו המערער לא הודה ולא נטל אחריות, ועל כן, מוצדקת הייתה הרשעה והענישה שלוותה לה.

היום, מששינה המערער את עמדתו, הפנים את עובדת ביצוע המעשים שיוחסו לו, הודה בהם והתחרט עליהם, ושירות המבחן המליץ על אי הרשעה, הגענו למסקנה, בערכאת הערעור, כי יש לפעול על-פי המלצת שירות המבחן המעודכנת בדבר אי הרשעה, וזאת מהנימוקים שפורטו לעיל.

21. לאור האמור לעיל, אנו מורים בזה כדלקמן:

א. הרשעת המערער - מבטלת.

ב. במקום העונשים הקבועים בגזר-הדין, יוטלו על המערער אמצעים אלה:

(1) של"צ בהיקף של 140 שעות במסגרת זק"א, בפיקוח שירות המבחן. הפיקוח והדיווח יהיו ישירות עם בית-משפט השלום.

(2) חתימה על התחייבות בסך 10,000 ₪, שלא לעבור על העבירה של איומים, תוך שנתיים מהיום. לא יחתום המערער על התחייבות זו בתוך 30 יום, ייאסר למשך 30 יום. התחייבות זו ניתן לחתום בפני שוטר או סוהר מוסמך.

22. על-פי הסכמת הצדדים, פסק-הדין יישלח לצדדים בדואר.

ניתן היום, ט"ו אלול תשע"ו, 18/09/2016 בהיעדר הצדדים.

עודד שחם, שופט

משה דרורי, סגן
נשיא

אהרון פרקש, נשיא
(בפועל)
[אב"ד]

עמוד 4

ניתן היום, ט"ז אלול תשע"ו, 19 ספטמבר 2016, בהעדר הצדדים.